

Bài 13: Lê Lợi

Cai trị: *subjugate, rule over*

Ngấm ngấm: *secretly*

Tích trữ: *gather, stockpiling*

Chiêu mộ: *recruit*

Giải thoát: *liberate*

Khởi nghĩa: *revolt*

Lê Lợi người làng Lam Sơn, tỉnh Thanh Hóa, làm nghề nông, nhà giàu có hay giúp đỡ người nghèo nên được mọi người kính phục. Lúc bấy giờ, nhà Minh đang cai trị nước ta, nghe tiếng bèn cho sứ giả mời ông ra làm quan nhưng ông từ chối.

Ông ngấm ngấm tích trữ lương thực, chiêu mộ binh sĩ đợi ngày ra tay giải thoát dân tộc. Năm 1418, ông phát cờ khởi nghĩa tại Lam Sơn, tự xưng là Bình Định Vương và được nhiều vị anh hùng đến giúp, nhất là Lê Lai và Nguyễn Trãi.

Lúc đầu quân ít, thế yếu ông bị thua nhiều trận phải rút về núi Chí Linh ẩn núp hết sức gian khổ. Có lần quân địch bủa vây, phải nhờ Lê Lai lập kế trá hình ông mới thoát chết. Về sau thế lực mạnh lên, ông đánh chiếm được Nghệ An, Thanh Hóa rồi đem binh ra Bắc vây chặt Vương Thông tại Đông Đô, chém Liễu Thăng ở Chi Lăng. Quân Minh nghe tin hoảng sợ và hoàn toàn tan vỡ vào năm 1428.

Sau khi dẹp tan giặc Minh, Lê Lợi sai Nguyễn Trãi soạn bài *Bình Ngô Đại Cáo* báo cáo cho dân chúng biết sự thắng trận rồi lên ngôi lấy hiệu là Lê Thái Tổ, dựng cơ nghiệp cho nhà Hậu Lê.

Lê Lợi được thần Kim Quy dâng Thuận Thiên Kiếm.

Trả Lời Câu Hỏi

(Cho các em trả lời những câu hỏi sau.)

1. Lê Lợi người làng nào?

---

2. Tại sao ông được nhiều người kính phục?

---

3. Lê Lợi phát cờ khởi nghĩa vào năm nào? Tại đâu? Và xưng là gì?

---

4. Tại sao ông phải lui về Chí Linh để ẩn núp?

---

5. Lê Lợi sai ai soạn bài *Bình Ngô Đại Cáo*? Mục đích của bài soạn này là gì?

Ngữ Vựng

(Giúp các em chọn và khoanh tròn các định nghĩa thích hợp với những từ sau.)

1. Lúc bảy giờ, nhà Minh đang **cai trị** nước ta, nghe tiếng bèn cho sứ giả mời ông ra làm quan nhưng ông từ chối. Từ “**cai trị**” có nghĩa là:
  - *Giúp đỡ.*
  - *Lệ thuộc nước khác.*
  - *Nắm giữ chính quyền.*
2. Ông **ngấm ngàm** tích trữ lương thực... Từ “**ngấm ngàm**” có nghĩa là:
  - *Làm một cách công khai.*
  - *Làm một cách kín đáo.*
  - *Làm việc thiện.*
3. Ông ngấm ngàm tích trữ lương thực, chiêu mộ binh sĩ đợi ngày ra tay **giải thoát** dân tộc. Từ “**giải thoát**” có nghĩa là:
  - *Cứu khỏi cảnh khốn khổ.*
  - *Đàn áp, đánh đập.*
  - *Dạy dỗ, khuyên bảo.*
4. Năm 1418, ông phát cờ **khởi nghĩa** tại Lam Sơn... Từ “**khởi nghĩa**” có nghĩa là:
  - *Đi theo giặc.*
  - *Nổi lên chống lại giặc.*
  - *Ra làm quan.*
5. Có lần quân địch **bủa vây**, phải nhờ Lê Lai lập kế trá hình ông mới thoát chết. Từ “**bủa vây**” có nghĩa là:
  - *Bao vây, không cho thoát.*
  - *Bị thua, phải chạy trốn.*
  - *Rượt đuổi.*
6. Lê Lợi sai Nguyễn Trãi soạn bài *Bình Ngô Đại Cáo* **báo cáo** cho dân chúng biết sự thắng trận. Từ “**báo cáo**” có nghĩa là:
  - *Nạp đơn khiếu nại.*
  - *In thành báo.*
  - *Trình bày cho biết.*

Thêm Dấu

(Đọc cho các em thêm dấu.)

Ong ngam ngam tích trữ lương thực, chiêu mộ binh sĩ rồi ngay ra tay giải thoát dân tộc.

Năm 1418, ông phát cơ khởi nghĩa tại Lam Sơn, tự xưng là Bình Định Vương và được nhiều vị anh hùng đến giúp.

Sau khi dẹp tan giặc Minh, Lê Lợi lên ngôi lấy hiệu là Lê Thái Tổ, dùng cơ nghiệp cho nhà Hậu Lê.

Chính Tả

(Đọc cho các em viết chính tả. Sau đó, cho các em đọc lại từng câu.)

Sửa Lỗi Chính Tả

(Đọc cho các em sửa lỗi chính tả. Cho các em khoanh tròn những chữ sai lỗi chính tả. Sau đó, cho các em viết lại nguyên câu.)

Lúc bảy giờ, nhà Minh đang cai trị nước ta, nghe tiếng bèn cho sứ giả mời ông ra làm quan nhưn ông từ chối. (3 lỗi)

Quân Minh nghe tin hoảng sợ và hoàn toàn tận vỡ vào năm 1428. (3 lỗi)

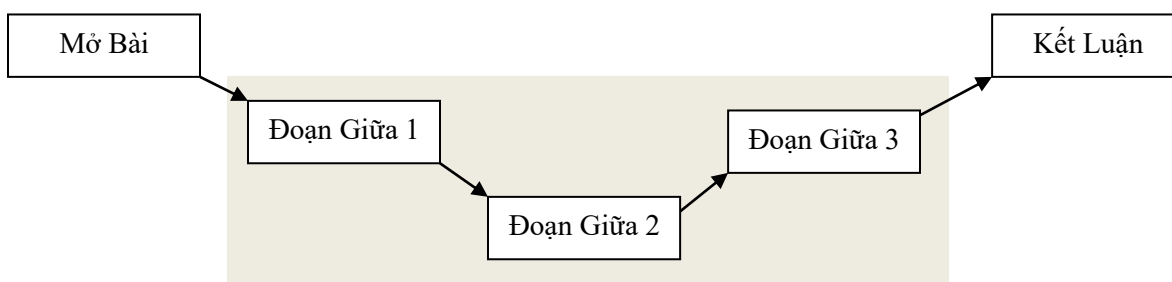

Tập Làm Văn – Thân Bài

Thân bài là phần giữa của văn bản, đi sau phần mở bài và trước phần kết luận. Sau khi mở bài xong, chúng ta cần viết thân bài để hỗ trợ cho chủ đề của bài viết. Để làm được như vậy, các đoạn văn của thân bài nên có những đặc điểm sau:

1. **Sự Thống Nhất** – Mỗi đoạn văn phải có một ý chính, và mỗi câu đều có liên quan trực tiếp đến ý chính.
2. **Tính Mạch Lạc** – Đoạn văn sẽ được mạch lạc nếu các câu được kết nối với nhau một cách thông suốt và hợp lý.
3. **Sự Phát Triển** – Để người đọc hiểu được ý chính, đoạn văn nên có những ví dụ điển hình, chứng cứ, chi tiết, và sự giải thích mà người đọc cần.

Một văn bản thường được chia thành 5 đoạn sau đây, và thân bài bao gồm 3 đoạn giữa. Thân bài dài hoặc ngắn tùy thuộc vào chủ đề của văn bản và người viết, nhưng nó thường có ít nhất 3 đoạn.

Mỗi đoạn giữa thường có cấu trúc như sau:

1. Ý chính – ý chính của đoạn văn.
2. Chi Tiết
  - a. Câu hỗ trợ cho ý chính với những chi tiết hỗ trợ ý chính.
  - b. Câu hỗ trợ 2.
  - c. Câu hỗ trợ 3.
  - d. v.v..
3. Câu kết đoạn – được dùng để chuyển ý đến đoạn kế tiếp.

THÊM CHI TIẾT

Thí dụ:

Hãy tường thuật lại sự việc xảy ra trong ngày hôm nay.

Lưu ý: Sau đây là đoạn đầu của thân bài, sau khi đã mở bài, kể về một tai nạn trên đường tới trường học.

Để khai triển câu ý chính của đoạn văn thành nhiều chi tiết, trước tiên em hãy viết xuống các ý tưởng cho đoạn văn của thân bài ở bên trái. Sau đó ở bên phải, em hãy liệt kê tất cả những chi tiết có thể đi chung với ý tưởng đó. Em hãy suy nghĩ về những câu hỏi người đọc có thể đặt ra và giải đáp chúng.

Ý TƯỞNG

CHI TIẾT

Trên đường đến trường, thấy một tai nạn xe.

- Xe buýt đứng ở ngã tư lúc đèn đỏ; một chiếc xe tải từ phía sau tiến đến.
- Nghe tiếng máy xe rồ lên, và biết là đang chạy quá nhanh.
- Anh ta không giảm tốc độ cho đến khi đã quá trễ.
- Anh ta đập mạnh vào thắng nhưng vẫn tông vào xe của một chị đang đậu bên cạnh xe buýt.
- Những mảnh kính vụn tung ra khắp nơi.
- Sợ là có người sẽ bị thương.
- Yên tâm hơn khi thấy chủ xe bị đụng bước ra và tiếp xúc với người lái ẩu.
- Đường bị kẹt xe khủng khiếp.
- Hơn một tiếng đồng hồ sau mới qua khỏi khúc đường tai nạn đó.
- Tới trường trễ.

Quá trình này có thể được lặp lại. Nếu câu bên phải còn có thể khai triển thêm, em có thể viết nó sang bên trái và cho người đọc biết thêm chi tiết. Khi khai triển ý tưởng, em không cần viết câu hoàn chỉnh. Đây chỉ là sự chuẩn bị cho bài viết cho nên em cứ việc viết xuống bất cứ những ý tưởng và chi tiết nào em chợt nghĩ đến. Đến lúc viết thành đoạn, em cũng không cần phải dùng tất cả những chi tiết này.

...

Trên đường đến trường sáng hôm nay, em thấy một tai nạn xe rất lớn. Xe buýt chúng em đang đứng ở ngã tư lúc đèn đỏ thì một chiếc xe tải từ phía sau tiến đến. Em nghe tiếng máy xe của anh ta rồ lên, và em biết là anh ấy đang chạy quá nhanh. Anh chàng đó không để ý là mọi người ở phía trước đang dừng yên cho nên không giảm tốc cho đến khi đã quá trễ. Anh ta đập mạnh vào thắng và đổi hướng qua bên phải thật nhanh nhưng vẫn tông vào xe của một chị đang đậu bên cạnh xe buýt của chúng em. Những mảnh kính vụn tung ra khắp nơi. Đường bị kẹt khủng khiếp. Hơn một tiếng đồng hồ sau, xe buýt của chúng em mới qua khỏi khúc đường tai nạn đó. Thế là em đã tới trường trễ.

...

Bài Tập – Tập Làm Văn (Thân Bài)

Hãy viết một đoạn cho thân bài theo chủ đề: “*Sự ăn uống điều độ và chừng mực rất quan trọng vì nó làm tăng năng lượng, ngăn ngừa bệnh tật, và khuyến khích mọi người sống lành mạnh.*”

Ý TƯỞNG

CHI TIẾT

